

ADVIESNOTA EN BESLUIT VOOR HET ALGEMEEN BESTUUR D.D. 5 JUNI 2026

VOORSTEL

1. Een investeringskrediet van € 460.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding van het project "Fase 1 KRW EVZ Goorloop en Donkersvoortsche Loop".

PROBLEEMSTELLING

De Goorloop en de Donkersvoortsche Loop liggen ten westen van Beek en Donk, in de gemeente Laarbeek. Beide watergangen zijn aangewezen met opgaven voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) en ecologische verbindingzones (EVZ). Op dit moment voldoen zij niet aan de gestelde doelen. Voor de Goorloop geldt dat de EVZ grotendeels is gerealiseerd, maar dat de KRW-opgave voor beekherstel over een lengte van 3,2 kilometer nog niet is voltooid. De EVZ langs de Goorloop is grotendeels gerealiseerd in 1998. De KRW-opgave is van kracht sinds 2000. Daardoor is deze opgave destijds niet meteen meegenomen. In 2018 is een deel van het beekherstel gerealiseerd, maar er bleef nog een aanzienlijke restopgave bestaan.

Voor de Donkersvoortsche Loop ligt een KRW-opgave voor natuurvriendelijke oevers (NVO) over circa 3,4 kilometer. Daarnaast kent het benedenstroomse deel een opgave voor een gecombineerde EVZ en NVO over een lengte van circa 1,1 kilometer. Zie ook de kaart in bijlage 3. Dit voorstel wordt nu aan u voorgelegd om voor kansrijke trajecten een concreet inrichtingsplan uit te werken. Daarnaast wordt voor resterende delen gewerkt aan grondverwerving.

BEOOGD EFFECT

Met dit project worden de resterende KRW en EVZ-opgaven langs de Goorloop en de Donkersvoortsche Loop voorbereid: circa 3,2 kilometer beekherstel aan de Goorloop, circa 3,4 kilometer natuurvriendelijke oevers langs de Donkersvoortsche loop en circa 1,1 kilometer gecombineerde EVZ en natuurvriendelijke oevers aan de Donkersvoortsche Loop. Hiermee ontstaat een functioneel ecologisch netwerk, verbetert de waterkwaliteit en wordt het watersysteem robuust en onderhoudsvriendelijk ingericht.

ARGUMENTEN

1.1 Het project geeft invulling aan opgaven uit het Waterbeheerprogramma 2022–2027

Het project levert een directe bijdrage aan de KRW en EVZ-doelen uit het deelprogramma Gezond en Natuurlijk Water. In dit project wordt ook het gemeentelijk deel van de EVZ gerealiseerd, de gemeente Laarbeek draagt hier financieel aan bij.

1.2 Integrale aanpak zorgt voor samenhang, efficiëntie en duidelijkheid richting de omgeving

De NVO-opgave voor de Donkersvoortsche Loop maakte oorspronkelijk deel uit van het NVO-uitvoeringsprogramma. Dit traject is nu ondergebracht in één integraal project met de Goorloop. Door de opgaven van beide waterlopen te bundelen in één integraal project ontstaat een samenhangend ontwerp en één helder proces richting grondeigenaren, bewoners en partners. Daarnaast zorgt het voor efficiëntie voor het projectteam.

1.3 Meekoppelkansen worden onderzocht

In de voorbereiding wordt onderzocht of/hoe kwaliteitsverbeterende maatregelen aan de bestaande inrichting langs de Goorloop kunnen worden ingepast, zodat eerder gerealiseerde trajecten optimaal blijven functioneren. Daarnaast wordt ingezet op het meenemen van waterkwaliteitsverbeterende maatregelen ("end - of - pipe"). Deze meekoppelkansen versterken de KRW - doelen. Daarnaast wordt voorgesteld de beschikbare percelen langs de Heijeneindsche Loop mee te nemen door deze in te richten als EVZ, voor zover dat mogelijk is. De locatie van de Heijeneindsche Loop is weergegeven in bijlage 3.

1.4 De gefaseerde aanpak maakt realisatie haalbaar ondanks verschillende grondposities

Langs beide waterlopen zijn delen reeds verworven, terwijl voor andere delen grondverwerving nog loopt. Door een gefaseerde aanpak kan:

- voor kansrijke trajecten direct worden gewerkt aan ontwerp, vergunningen en voorbereiding van uitvoering (fase 1);
- voor resterende delen (fase 2) wordt via het ontwerpproces een mogelijk toekomstbeeld geschetst richting grondeigenaren, wat de kans op verwerving kan vergroten.

-

KANTTEKENINGEN/RISICO'S

1.1 Kans op restopgave langs de Goorloop door grondposities

De beschikbaarheid van gronden verschilt per traject. Langs de Donkersvoortsche Loop lijkt de volledige opgave realiseerbaar, terwijl langs de Goorloop van de 3,2 kilometer opgave circa 1,6 kilometer kansrijk is. Hierdoor blijft voor de Goorloop een restopgave bestaan. Met een gefaseerde aanpak wordt ingezet op het realiseren van kansrijke trajecten, terwijl het schetsontwerp wordt gebruikt om resterende gronden gericht te kunnen verwerven.

1.2 Risico op vertraging door vergunningen, conditionering en externe ontwikkelingen

Onder de Omgevingswet kunnen doorlooptijden van vergunningprocedures lastig worden ingeschat. Daarnaast kan aanwezigheid van beschermde soorten en exoten de planning beïnvloeden. Deze risico's worden beperkt door vroegtijdige afstemming met bevoegd gezag en het tijdig uitvoeren van ecologische onderzoeken. Daarnaast kunnen externe ontwikkelingen als de Delta Rhine Corridor en de vervanging van sifons bij het Wilhelminakanaal en de Zuid-Willemsvaart het ontwerp en planning beïnvloeden. Regelmatige afstemming met partners beheerst deze risico's. De externe ontwikkelingen bieden ook kansen voor bijvoorbeeld betere wateraanvoer en kwaliteit.

1.3 Realisatie binnen KRW-termijn staat onder druk

Door de benodigde voorbereidingstijd (onderzoeken, ontwerpen opstellen, omgevingsproces, vergunningen) lijkt het niet realistisch om alle maatregelen binnen de KRW-deadline te realiseren. Het project spant zich in om de kansrijke trajecten zo efficiënt mogelijk voor te bereiden en uit te voeren. Bij eventuele vertraging wordt bekeken welke trajecten binnen het project wel doorgang kunnen vinden. Daarnaast voldoen we aantoonbaar aan de inspanningsverplichting doordat we in deze traject actief zijn met voorbereiding en ontwerp.

FINANCIËN/SUBSIDIES/PROJECTENBOEK

In de Programmabegroting 2026, vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van 14 november 2025, is op basis van de programmering een investeringsvolume doorerekend in meerjarig kader. Onderhavig project is daarin meegenomen.

PJB-nr.	Projectnaam	Fase	Besluit	Uitgaven/Inkomsten	Totaal
2023-051	Fase 1 KRW EVZ Goorloop Donkervoortsche Loop	Voorbereiding/ uitvoering	-	Uitgaven	€ 2.500.000
				Inkomsten	€ -
				Opgenomen in de programmering 2026	
				Totaal BRUTO	€ 2.500.000
				Totaal NETTO	€ 2.500.000

Gevraagd krediet/dekking

Het gevraagde investeringskrediet voor de voorbereiding bedraagt € 460.000. Het doorgerekende investeringsvolume biedt voldoende dekking voor deze aanvraag en het effect hiervan is doorgerekend in meerjarig kader.

Naast de interne kosten (eigen uren en rente) worden hiermee de nodige voorbereidingsactiviteiten bekostigd, zoals de conditionerende onderzoeken, de kosten in het ontwerp- en vergunningentraject en de bestekvoorbereiding.

Subsidie/inkomsten

In de doorrekening van het investeringsvolume is geen rekening gehouden met inkomsten. Vanuit de bijdrageregeling Water en Bodem wordt bij de start van de voorbereiding rekening gehouden met 50% subsidie over de kosten exclusief de interne kosten. Daarnaast wordt ook ingezet op een bijdrage vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB).

Effect op de exploitatie

De kapitaallasten worden effectief na oplevering van het project en naar verwachting is dat vanaf begrotingsjaar 2030.

Het effect op de jaarlijkse exploitatielasten voor beheer- en onderhoud van watersysteembeheer wordt nader geduid bij de aanvraag van middelen voor de uitvoeringsfase.

De financiële consequentie van dit voorstel en de daarbij behorende kostenraming zijn zichtbaar in de bijlage 1 en 2.

BIJDRAGE DUURZAAM WATERSCHAP

- Klimaatrobuust en klimaatadaptief watersysteem: Bij de inrichting wordt rekening gehouden met klimaatverandering (piekbuien en droogte) en wordt een robuust systeem ontworpen.
- Herstel en versterking biodiversiteit: Het project sluit ontbrekende schakels in het ecologisch netwerk, vergroot leefgebied en migratiemogelijkheden voor water- en oevergebonden soorten en verhoogt de ecologische kwaliteit van de Goorloop en Donkersvoortsche Loop.
- Integrale verbetering waterkwaliteit, ecologie en beheer: Door de samenhangende aanpak van KRW- en EVZ-opgaven wordt zowel de ecologische als chemische waterkwaliteit verbeterd. Tegelijkertijd worden onderhoudsknelpunten opgelost zodat beheer op lange termijn geborgd blijft.

UITVOERING/VERVOLG

Het krediet wordt ingezet voor de kansrijke trajecten binnen fase 1 voor de vereiste vooronderzoeken, het doorlopen van het ontwerpproces tot en met het uitvoeringsontwerp, het omgevings- en participatieproces, de benodigde vergunningprocedures en voorbereiding van de aanbesteding voor de uitvoering. Het Algemeen Bestuur wordt bij belangrijke vervolgmomenten, waaronder de aanvraag van het uitvoeringskrediet, opnieuw betrokken.

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Communicatie

Er wordt een communicatiekalender opgesteld en een projectpagina ingericht. Omwonenden en andere belanghebbenden worden tijdig geïnformeerd over planning, voortgang en besluitvorming.

Participatie

Er wordt ingezet op gerichte en proportionele participatie met direct belanghebbenden en grondeigenaren. De participatie is gericht op het tijdig ophalen van wensen en aandachtspunten, het zorgvuldig afwegen van belangen, het vergroten van draagvlak en waar mogelijk het faciliteren en ondersteunen van grondverwerving.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Financiële paragraaf

Bijlage 2: Kostenraming (geheim)

Bijlage 3: Kaart projectgebied Goorloop en Donkersvoortsche Loop

VERSIEDATUM

21 april 2026

AB-BESLUIT

Djuma zaaknummer: 744786

Djuma documentnummer: 791661

ONDERWERP:

Investeringskrediet ten behoeve van de voorbereiding van het project "Fase 1 KRW EVZ Goorloop en Donkersvoortsche Loop".

INVESTERINGSBESLUIT:

IB 2026-16

Het Algemeen Bestuur van waterschap Aa en Maas;

gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 21 april 2026;

gelet op het bepaalde in de Waterschapswet, Algemene wet bestuursrecht en de Regeling beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen;

gezien het advies van de commissie Watersysteem en Waterveiligheid van 13 mei 2026;

BESLUIT:

Een investeringskrediet van € 460.000,- beschikbaar te stellen voor de voorbereiding van het project "Fase 1 KRW EVZ Goorloop en Donkersvoortsche Loop.

Aldus vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn openbare vergadering van 5 juni 2026,

De secretaris,

De dijkgraaf,

Peter Verlaan

Mario Jacobs